

Johann Bacmeister

Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Joannes Bacmeisterus, D. Med. & Sup. Math. Prof. P. Ad Festum Pentecostes, Sancto Spiritui Sacrum, Sobrie ac pia cum devotione celebrandum, Omnes Academiae Cives serio commonefacit : [P.P. Rostochii sub sigillo Rectoratus ipso Pentecostes die, Anno MDCLXXI.]

Rostochii: Kilius, [1671]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn73399492X>

Druck Freier Zugang

J. 512.

—

1671 Pfingst.

~~A-1256.~~¹⁴.

PROGRAMMA

^{Quo}
RECTOR

UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS

JOANNES BAC-
MEISTERUS, D.

Med. & Sup. Math. Prof. P.

^{Ad}
FESTUM

PLENIT E-
COSTES,

SANCTO SPIRITUI SACRUM,

Sobriè ac piâ cum devotione
celebrandum,

Omnes Academiae Cives seriò commonefacit.

M. 1256 14. ROSTOCHII, Typis JOHANNIS KILII, Universitatis Typogr.

Salvatore nostrum JESUM CHRISTUM in plenitudine temporum verè ex Virgine Marià Viri experte natum, verè passum, mortuum, sepultumque esse, ac tertià die verè è mortuis resurrexisse, nec non tandem destructà atq; directà omnium Generis Humani hostium, Satanæ, Peccati, Mortis ac Inferni vi potentiaq; die à resurrectione quadragesimà gloriosum egisse triumphum
αἱ τὸν ἕρπον ἀναληφθεὶς καὶ ἀναβαίνων,
eoram magno Ecclesiæ ejus temporis agmine, ac inter Angelorum omniumque Beatorum plausus, seque verè ad dextram Patris collocasse, resturus & defensurus nos, apudque æternum Patrem perpetuò pro nobis interpellaturus, ac largissima dona in nos effusus; tum Prophetarum pulcherrima Oracula, tum Novi fœderis Scriptores abundè satis testantur. Cum autem ipsis Feriis CHRISTI Natalitiis æterni Patris erga miserum Genus Humanum misericordia atque clementia ineffabilis in misso divinitus & incarnato, quem *hodie*, ut cum Psalmographo Regio loquar, h. e. ab æterno genuerat, Filio, exhibita Ecclesiæ nota reddatur: Paschatos etiam Festo Filii æterni Patris *θεοφωτὸς μεσῆς καὶ ἰκέτης ἡμῶν* gloriosa ex mortuis resurrectio propagetur, ac magno cum jubilo celebretur: omnino necessum erit, ut in præsens, ubi Orthodoxa Novi Testamenti Ecclesia Festum illud Pentecostes, quod Veteris fœderis Festo promulgatæ Legis planè correspondere vel ipsum temporis nomen evincit, solemne habet, gloriosam Salvatoris nostri in cœlos Ascensionem, indeque promanantem fructum admirandæ scilicet effusionis SPIRITUS SANCTI super Apostolos recolamus, atq; pro beneficiis hoc Triumpho in nos collatis Deo *πλεσιῶ ὄντι ἐν ἐλέει τῷ πατρὶ τῶν οἰκτιρῶν* devotas agamus gratias. Opus enim hoc tale est ac tantum, ut nec Ratio humana illud comprehendere, nec ulla hominis lingua pro dignitate enarrare possit. Missio siquidem SPIRITUS SANCTI omnium divinorum operum, omnium CHRISTI beneficiorum, & omnium denique Spiritualium gratiarum finis atque origo. Per hunc namque Spiritum DEUS omnia facit in omnibus, omnia producit, generat, fovet, auget & vivificat, ac imprimis salutis nostræ opus absolvit: nec sine hoc Spiritu Christum diligere, nec mandata

mandata ejus servare, secundum Augustinum, possumus. Nunquam vero ὁ Θεός ad nos venisset, nisi CHRISTUS in Cælum primum emigrasset, teste Joan. Evangel. cap. 16. ubi, *Exedit*, inquit, *Vobis*, ut ego vadam. Si enim ego non abiero, Paracletus non veniet ad vos: si autem abiero, mittam eum ad vos. & Actor. 2. *Dextera Dei exaltatus effudit hunc*, quem nunc vos videtis & auditis. Idcirco etiam cum júbilo & maxima pompa ascendere in altum, & captivitatem captivam ducere, donaque in homines accipere, uti Vates ait Regius, voluit, imo ex arcano Omnipotentis Patris consilio debuit, quo omnia Prophetarum pronunciata atque Oracula adimplerentur. Pompam autem ipsam gloriosæ illius elevationis tum Regius propheta David divini Spiritus afflatu psalmo 24. pulcherrimo quodam Dialogismo expressit, ut quasi hujus lætissimi triumphī αὐτῶν fuisset, quem Poetarum nostri seculi non infimus Buchananus hunc in modum vertit.

*Eja aditus reseat, fores age pandite portæ,
Portæ perennes sempiternæ regiæ:
Claustra revellite, limina pandite, magnus ut intret
Rex ille, multa clarus ille gloria,
Quis novus hic sanctus succedit sedibus hospes?
Quis ille multa est inclytus Rex gloria?
Ille potens armis numerooque agmine ductor,
Hic ille multa est inclytus Rex gloria.*

tum ipse Gentium Doctor Paulus clarissimis verbis proponit, quando ad Colossens. ita loquitur c. 2. Nos simul vivificavit cum Christo, omnia nobis delicta condonans, deleto, quod adversum nos erat, Χειρογραφία, quod erat contrarium nobis per decreta, & illud sustulit è medio affixum Cruci, ἀποκαταστήσας τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐν ἑαυτῷ, καὶ τὰς ἐν τοῖς οὐρανοῖς, θρασυβέοντας αὐτὸς ἐν αὐτῷ, h. e. Exutos, despoliatos principatus & potestates ostentavit palam, triumphans de illis per semetipsum; desumpta similitudine ab usitato Romanis Victoribus triumpho, prout illum Dio Cassius, Blondus Flav., Alexander ab Alexandro, Titus Livius, Plutarchus, alique Historici Romani prolixè satis describere, quo brevitas ergo Lectorem remittimus. Victor enim CHRISTUS JESUS hunc solemnem Ascensionis Triumphum agere desiderans, non

sanè totius Trinitatis injussu, sed ejus consensu, consilio, & decreto instituit; quippe etiam hoc spectaculo Majestas divina omnes res gestas à Christo in carne approbat, ut nos de salute nostrâ simus eò certiores. Ascendens itaq; Christus in altum h. e. rebus in terrâ feliciter confectis hostibusq; despoliatis, in regnum abiens cœleste & ad Patrem revertens, Currui triumphali insidet, atq; per immensum & spaciòsum aëra in sublimè propriâ virtute & potestate subvehitur ad æterni Patris dextram. Ante Currum præcedit magnum Angelorum, Patriarcharum, Prophetarum & aliorum Ecclesiæ doctorum agmen, ferens spolia exutis & debellatis hostibus erepta, inter quæ est Chirographum Legis contra nos scriptum, quod Christus cruci affixum, suo sanguine delevit; & Picturæ Satanæ potestatis ejusq; insidiarum, quibus cum Christo humani generis Liberatore potentissimo pugnabat: quibus armis Christus eum privavit atque exuit, potestates traduxit confidenter, autore Paulo. Proxime ante Currum ducuntur captivi hostes squalidissimis amicti vestibus, Diabolus infernalis ille Draco, Homines ipsi, quos Dei inimicos h. e. à Deo abalienatos Satanæ vi ac insidiis Apostolus vocat; abominabile item, Peccatum, Mors lurida pallidaque, ac tandem Infernus ipse. Duxit autem Homines Salvator captivos in Triumpho pileatos h. e. à Diabolo redemptos, ut erepti ex Diabolorum, Orci & Mortis faucibus redderetur eis vita & libertas, sicut inquit Paulus; *Vivificavit nos, omnia delicta nobis condonans*. Hostes quidem cœteros ita captivos duxit, ut catenis ferreis vincti, ad supplicium exitiumque semper duraturum detinerentur. Post Currum Triumphalem sequitur pia humani generis multitudo, quæ cum Christo resurrexit. Hoc Angelorum Patriarcharum, Prophetarum, Doctorum & aliorum piorum agmen læta voce gratoq; animo Carmen triumphale canit Victori Christo. Hi celebrant ingentia ipsius beneficia, fortitudinem, potentiam, munificentiam, liberalitatē, clementiam. Huic Victori in Cœlum ascendenti obviam procedunt tota Divina Majestas, Angelorum, Chorus & omnes sancti beatique, qui cum DEO vivunt, quiq; omnes de salutis humanæ reparatione & restitutione gaudent? Quis hominum Oratione unquam exornare aut eloqui potest, quam ingens gaudium, quam magna voluptas, quam suavissimè delectatio æterni Patris & Spiritus Sancti fuerit, unà cum Angelorum universo agmine? Postremo omnium Victor noster JESUS CHRISTUS etiam dona distribuit & largitur Hominibus, confecto jam bello & per-

& peracto feliciter triumpho. Quæ distributio donorum quinquagesimo à lato ac glorioso Christi ex mortuis in Vitam reditu Hierosolymis Judææ Metropoli felici satis eventu quamvis infueto planeq; admirando modo initio Novi fœderis peracta est. Filius nãq; Dei CHRISTUS Θεὸς υἱὸς πατρὸς, Servator ac Interpellator generis humani, ad æternam DEI Patris omnipotentis dextram sedens, à Patre suo SPIRITUM SANCTUM, quemadmodum discessurus promiserat, hodiè instar Venti ex alto ruentis, visibili linguarum dissectarum ignearum specie non super paucos quosdam Patriarchas & Prophetas, nec modicè & obscure, ut olim sub Veteri Testamento, sed intimis Cœli penetralibus reſeratis & latissimè apertis, ingenti copîa, maximâque ubertate, illustri multisque testium myriadibus conspicuo miraculo, super duodecim Apostolos totamque Apostolorum Ecclesiam atque adeo super omnem carnem, juxta Joelis prophetiam effudit, ita quidem, ut huic per Spiritum datus sit sermo sapientiæ; alii sermo scientiæ secundum eundem Spiritum: alteri fides in eodem Spiritu: alii dona sanitatum in eodem spiritu: Alii operationes virtutum: alii prophetiæ: alii discretioniones spirituum: alteri genera linguarum: alii denique interpretatio linguarum, pro ut hæc omnia curatè satis electum illud DEI vas Paulus in Epist. I. ad Corinth. c. 12. annotavit. O felicem Ascensionem, quæ tantum bonorum ac donorum nobis cumulum ex alto demisit! Mundus, qui nunc veritatis Spiritum accipere nequit, dona hæc usque adeo suspicit, imò alto supercilio despicit; Nostrum vero, quæ de meliøre luto finxit præcordia Titan! ne incomparabile hoc atque clementiæ divini documentum singulare unquam animis nostris effluat, sed æternâ memoriâ inter nos vigeat, nostrum, inquam, omninò erit, maxima reverentia, ardentique pietatis Zelo solemnità hæc Religionis nostræ sacra celebrare, & præsecutorum gentilium turbæ ac Abiissinorum, Arabum, Saracenorumq; curam, devotionem & ardorem in adulterinæ religionis sacris ac festis solemnibus ritæ instituendis imitari, ab hisque exempla capere, quibus nos exemplo esse oportebat. Nefas & Capital illi putabant, non defecatâ mente, & animo precibus ac jejunio non emandato, tum & corporis omnibus membris vivo flumine non ablutis, sana ingredi, aut solâ eadem sacro delubri pavimento insistere, quâ profana & polluta loca-

calcaverunt: nec se litaturas arbitrabantur, nisi hostiam puram adolentes, & legitimi etiam amoris voluptate hesternâ nocte liberi. Imprimis autem, quemadmodum olim, Junonis festa tùm omnes foeminae celebrabant, tùm illæ maxime, quas peculiari munere Dea hæc matronas fecisse credebatur: Ita & horum dierum festivitas, quibus SANCTI SPIRITUS in Apostolos & omnes pios emissæ memoria ab Ecclesia recolitur, & inexhaustæ bonorum divitiæ, quibus nos mundat, memorantur & deprædicantur, tum ab omnibus sincerè DEUM coleantibus, tum à nobis præcipuè, qui Doctores & Discipuli in Ecclesia & Academia constituti, vivam Sancti Spiritus auram & flammam divini caloris quotidie sentimus. Ille quippe est largitor sapientiæ, & aureus imber è cælo descendens, qui pectora nostra sitientia irrigat, mentes cælesti rore perluit, ignorantia tenebras vivo lumine discutit. Ille adhuc hodiè, prout olim Apostolis sermonis & idiomatis omnium sub Cælo populorum cognitionem, unico momento infudit, linguarum diversarum intellectum & eloquium nobis largitur, quorum adminiculo ac ministerio artes honestæ & Ecclesiæ ac Reipubl. utiles ac necessaria cognoscuntur & conservantur. Vobis itaque, Adolescentes humanissimi, & optimarum artium studiis dediti, Vobis, inquam, imprimis allaborandum, sedulo, ne juvenili fervore & incogitantia Spiritus Sancti munera & exuberantes in vos divitias excutiat, & vosmet ipsos gratiæ divinæ subductos, favore cælesti reddatis indignos. Date operam, ne Corda Vestra in templum Spiritus Sancti consecrata, immundo genio prostituatis, & delubrum illud divinæ auræ commutetis in fornicem iniquitatis. Postulat quidem ipsius Festi sancta celebritas gaudium internum, ac dulci quodam motu animos nostros afficit: & Dii quoque ut à cunctis hilari pietate colantur, Tristitiam poni per sua festa jubent: Sed, ne sancta hæc & casta hilaritudo in luxuriam & furorem degeneret, Christiani hominis est omnibus viribus anniti. Proinde commestationes, helluationes, vociferationes, tumultuationes, digladiationes, & quæ sunt his affinia dedecoramenta, canibus impuris & suis immundis, quibus ad vomitum & volutabrum redire volupe est, relinquit. Porro quæ præ foribus sunt & jam imminet Nundina Vestri vos officii commune facere possunt Juvenes, qui ad mercaturam literarum faciendam Academicam

miam hanc accessistis & incolitis. Etenim Vita hæc docta & Apol-
 linea foro & nundinis non est absumilis, in quibus tria licet reperire
 hominum genere, quorum Primum optimum & reliquis præferen-
 dum; eorum scilicet, qui emendo vendendoque rem augment fami-
 liarem & divitias sibi congerunt: quibus comparari possunt Docto-
 res ac Discipulis in Academia, qui Laboris & industriæ sumptus fa-
 ciunt, & Sapientiâ animi suppellectilem augment, sibi que thesaurum
 comparant eruditionis. Alterum est hominum genus, qui spe-
 ctandi tantum causa forum, ingrediuntur, & res novas ac lepidas aut
 admirantur, aut si severe sunt, irrident: sibi autem ipsis nihil pro-
 sunt, & aliis occupatis sunt impedimento. Tales sunt, qui in
 diem vivunt & otio indulgent, nec sibi acquirunt prostantes Eruditionis
 merces, & aliis præstinaturis præpedimento sunt & obsta-
 culo. Tertium genus perversissimum & nundinarum pestis illi
 sunt, qui fora turbis complent, & clanculum surripiunt merci-
 monia: Quibus æquiparantur, qui Academia quietem inturbant,
 fures preciosissimi temporis, Laverniones & depeculatores propriæ
 salutis, quibus una laus est, alterius insidiari fortunis, & iter rumpe-
 re ad Virtutis arcem festinantibus. Hisce postremis ut quam dis-
 simillimi sitis, strenuè operam date, atque ita Vos gerite, ut in hoc
 Festo omnia sint oportata DEO. Induite, secundum Pauli moni-
 tum ad Colossens. c. 3. sicut electi DEI sancti & dilecti Viscera misera-
 tionis, benignitatem, humilitatem, modestiam, longanimitatem. Suppor-
 tantes alii alios. & condonantes vobismet ipsis. si quis adversum aliquem
 habet querelam: sicut & CHRISTUS condonavit nobis, ita & vos. Super
 omnia autem hæc Charitatem habete, quæ est vinculum perfectionis: Et Pax
 DEI exulet in Cordibus vestris, in quam vocati estis in uno corpore, &
 grati estote. Tu vero O ter-sancte Spiritus, Paraclete omnipotens,
 moerentium consolator clementissime, jam Cordium nostrorum penetra-
 libus potenti: Liberare virtute, & tenebrosa quæque laris neglecti tabula-
 corum sui luminis fulgore habitator letifica, (verba sunt B. Augustini)
 tuiq; roris abundantia longæ ariditatis marcentia squalore visitando secun-
 da. Saucia interiorum hominis arcana tui amoris jaculo, & torpentis medullas
 jecoris flammis salutaribus penetrando succende; Veni jam, Veni benignis-
 sime dolentis animæ Consolator, protegens in oportunitatibus, in tribula-
 tione adjuvor. Veni mundator scelerum, curator vulnerum: Veni forti-
 tudo

rudo fragillum, relevator labentium: Veni humilium Doctor, superborum
destructor: Veni Orphanorum pius Pater, Viduarum dulcis iudex; Veni
Spes pauperum, refocillator deficientium: Veni navigantium sinus, nau-
fragii portus. Veni omnium viventium singulare decus, morientium
unica salus. Veni sanctissime spiritus, veni & miserere nostri, apta nos tibi
& condescende propitius nobis, ut nostra tuae magnitudini exiguitas, robo-
rique tuo nostra imbecillitas secundum multitudinem tuarum complacere
miserationum, per JESUM CHRISTUM salvatorem nostrum, qui cum
Patre vivit & regnat in secula seculorum Amen.

P.P. Rostochii sub sigillo Rectoratus
ipso Pentecostes die, ANNO
cdo lxxxi.

& peracto feliciter triumpho. Quæ dis-
 simo à lato ac glorioso Christi ex mo-
 solymis Judææ Metropoli felici satis e-
 neq; admirando modo initio Novi fcede
 CHRISTUS *ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος*, Servator
 mani, ad æternam DEI Patris omnipot
 suo SPIRITUM SANCTUM, quem
 miserat, hodiè instar Venti ex alto rue-
 ctarum ignearum specie non super pau-
 Prophetas, nec modicè & obscure, ut
 to, sed intimis Cœli penetralibus rese-
 genti copiâ, maximâque ubertate, illu-
 dibus conspicuo miraculo, super duoc
 Apostolorum Ecclesiam atque adeo si
 Joelis prophetiam effudit, ita quidem,
 sermo sapientiæ; alii sermo scientiæ se-
 alteri fides in eodem Spiritu; alii dona
 Alii operationes virtutum: alii prophetia
 alteri genera linguarum; alii denique
 ut hæc omnia curatè satis electum illud
 ad Corinth. c. 12. annotavit. O felice
 bonorum ac donorum nobis cumulum
 qui nunc veritatis Spiritum accipere ne-
 suspicit, imò alto supercilio despicit; Ne-
 liore luto finxit præcordia Titan! ne
 clementiæ divinæ donumentum singu-
 effluat, sed æternâ memoriâ inter nos vi-
 minò erit, maxima reverentia, ardenti
 hæc Religionis nostræ sacra celebrare, &
 ac Abiissinorum, Arabum, Saracenorum
 ardorem in adulterinæ religionis sacr
 instituendis imitari, ab hisque exempla
 esse oportebat. Nefas & Capital illi pu-
 & animo precibus ac jejuniis non emand
 bus membris vivo flumine non ablutis
 dem sacro delubri pavimento insistere,

3

the scale towards document

am quinquage-
 reditu Hiero-
 is in sueto pla-
 Filius nâq; Dei
 r generis hu-
 edens, à Patre
 cessurus pro-
 guarum disse-
 Patriarchas &
 eri Testamen-
 è apertis, in-
 estium myria-
 os totamque
 arnem, juxta
 ritum datus sit
 em Spiritum:
 eodem spiritu:
 nes Spiritum:
 nguarum, pro
 lus in Epist. 1.
 , quæ tantum
 t! Mundus,
 c usque adeo
 , queis de me
 e hoc atque
 animis nostris
 , inquam, o-
 clo solemnia
 ntilium turbæ
 evotionem &
 emnibus ritæ
 nos exemplo
 fecatâ mente,
 rporis omni-
 , aut solgâ eâ
 polluta loca-
 calca-